

Energiemanagement plan (EMP)

t.b.v.

CO₂-Prestatieladder ambitieniveau 3

Jaarrapportage 2022 met Actieplan 2023*

*Voldoet aan de EED specificaties van de EU

Opgesteld, 30-03-2023

P. van der Heide, CO₂-coördinator

Namens de directie, 30-03-2023

P. Bruinsma, directie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Kennismaking, bedrijfsprofiel	3
1.3	Definities & begrippen	4
1.4	Onderwerp en toepassingsgebied	4
1.5	Onderliggende normen en protocollen	4
2.	Organizational Boundaries	6
2.1	Organisatie grenzen	6
2.2	Organisatie omvang CO ₂ -uitstoot	7
3.	Reductie doelstellingen	7
3.1	Toepasselijke periode	7
3.2.	Reductiedoelstellingen algemeen	7
4.	Invalshoeken	7
4.1	Invalshoek A (inzicht)	7
4.2	Invalshoek B (reductie)	8
4.3	Invalshoek C (transparantie)	8
4.4	Invalshoek D (participatie)	8
5.	Invalshoek Inzicht (1A/2A/3A)	8
5.1	Referentiejaar 2020 en rapportage periode	8
5.2	Conversie factoren	9
5.3	Afbakening emissies	9
5.4	Resultaat 2022 (Footprint verklaring)	10
5.5	Berekeningsmethode	10
5.6	Onzekerheden, aannames & uitsluitingen	11
5.7	Conclusies uit Invalshoek Inzicht	11
6	Invalshoek Reductie 1b-2b-3b	11
6.1	Vaststelling CO ₂ -beleid en reductiedoelstellingen	11
6.2	Referentie verbruik fossiele brandstoffen (algemeen)	12
6.3	Referentie brandstofverbruik in scope 1	12
6.4	Referentie elektraverbruik (algemeen) in scope 2	12
6.5	Referentie elektraverbruik in scope 2	12
6.5	Verantwoording reductiedoelstellingen	13
6.7	Resultaten op projecten / werken	14
6.8	Resultaten op projecten met gunningsvoordeel	14
6.9	Conclusies reductie invalshoek B	14
7	Invalshoek Transparantie 1c-2c-3c	14
7.1	Doelstellingen	14
7.2	Belanghebbenden	15
7.3	Communicatie	15
7.4	Planning	16
7.5	Risico's	16
7.6	Conclusie Transparantie	17
8	Invalshoek Participatie 1d-2d-3d	17
8.1	SKAO	17
8.2	Cumela	17
8.3	Ten Brinke	18
8.4	Budgetplan	18
9	Uitvoering van de CO₂-reductiedoelstellingen	18
9.1	"plan"	19
9.2	"do"	19
9.3	"check"	19
9.4	"act"	19
10	Samenvatting	21

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft in het kort de organisatie van A. Rijpma, het bedrijfsprofiel en het toepassingsgebied.

1.1 Algemeen

Loonbedrijf A. Rijpma BV heeft jarenlange ervaring op het gebied van loonwerkzaamheden en verhuur van kranen en materieel.

Voor Loonbedrijf A. Rijpma BV is "Duurzaamheid" een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in de initiatieven, die Loonbedrijf A. Rijpma B.V. onderneemt om gecertificeerd te zijn voor CO₂-Prestatieladder binnen de organisatie.

Dit Energiemanagement plan (hierna: EMP) is opgesteld door P. van der Heijde. Ons CO₂ beleid is erop gericht de CO₂-emissies van onze bedrijfsactiviteiten inzichtelijk te maken, te registreren, te monitoren en te reduceren. Dit gebeurt door het opstellen van reductie doelstellingen, waarin wij het energiegebruik willen reduceren ten opzichte van het referentiejaar.

In dit EMP wordt de CO₂-emissie, de voortgang van onze reductiedoelstellingen en de maatregelen geregistreerd. Dit EMP behelst de cijfers van het gehele jaar 2022 van 1 januari t/m 31 december 2022.

Dit EMP is opgesteld omdat wij, Loonbedrijf A. Rijpma BV, inzicht willen hebben in onze CO₂-emissies en tijdens de certificatie van ons CO₂ systeem informatie over de huidige stand van zaken wil verschaffen.

De KAM-functionaris rapporteert de resultaten van onze uitstoot aan de directie

Conform ISO 50001 omvat dit EMP minimaal:

- onze energie beoordeling
- overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope
- vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar
- analyse van opvallende toe- en afnames van het verbruik en/of CO₂-emissie
- voortgang van en de prognose voor het behalen van de reductiedoelstelling
- eventuele aanbevelingen voor preventieve of corrigerende maatregelen
- status van eerdere preventieve of corrigerende maatregelen
- algemene ontwikkelingen.

1.2 Kennismaking, bedrijfsprofiel

Loonbedrijf A. Rijpma BV (hierna te noemen Rijpma) handelend onder die naam heeft als organisatie jarenlange ervaring op het gebied van loonwerkzaamheden en verhuur van kranen en materieel. Rijpma heeft als doel de ecologische voetafdruk zo klein mogelijk houden, een uitdaging die we graag oppakken. We maken daarom zoveel mogelijk gebruik van milieuvriendelijke en duurzame materialen.

Voor Rijpma is "Duurzaamheid" een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in diverse initiatieven, die Rijpma onderneemt om zicht te certificeren (CO₂-Prestatieladder). Middels deze rapportage wil Rijpma trede 3 behalen en evalueren of de vastgestelde reductiedoelstellingen behaald zijn. Rijpma neemt daartoe initiatieven om het elektriciteit en brandstofverbruik bij uitvoering van al haar werkzaamheden te beperken en daardoor CO₂-uitstoot te reduceren ten gunste van onze leef- en werkomgeving.

Rijpma wil daarnaast graag weten hoe haar activiteiten/diensten integraal scoren op klimaatvriendelijkheid. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt met behulp van een CO₂-footprint. Als eerste stap hiertoe hebben wij daarom de CO₂-footprint over de periode 2020, navolgend ook het referentiejaar genoemd, berekend.

De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen, alsmede inzicht in de herkomst van deze emissies over de verschillende processen van Rijpma. Het nemen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de negatieve impact die onze bedrijfsactiviteiten uitoefenen op het milieu is voor Rijpma van cruciaal belang. Hier wordt invulling aan gegeven door het voeren van een actief milieubeleid geënt op voortdurend verbeteren volgens het principe van de "PDCA-methodiek". Het reduceren van de uitstoot CO₂ is hierbij van wezenlijk belang voor de organisatie. Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit gebied willen wij uitdragen aan de hand van de richtlijnen die de CO₂-prestatieladder daarvoor aanreikt.

1.3 Definities & begrippen

Tabel 1-a: Overzicht definities & begrippen	
Broeikasgassen	Gassen die de zonnestraling wel doorlaten naar het aardoppervlak, maar de terugkerende straling (warmte) tegenhouden, met opwarming van het aardoppervlak als gevolg.
CO ₂ -emissie	De totale massa van CO ₂ uitgestoten naar de atmosfeer over een specifieke periode.
CO ₂ -footprint	Een maat, uitgedrukt in ton CO ₂ , voor de uitstoot van CO ₂ als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen in het verkeer, luchtvaart, transport, productie van elektriciteit en verwarming.
Scope 1, directe emissies	Directe emissies zijn emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van of gecontroleerd worden door de organisatie, zoals emissies door eigen gasgebruik.
Scope 2, indirecte emissies	Indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit, warmte en koeling en stoom in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren, doch die door de organisatie worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij het opwekken van elektriciteit in centrales.
Scope 3, overige indirecte emissies	Indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van de organisatie maar die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van de organisatie zijn noch beheerd worden door de organisatie. Voorbeelden zijn emissies die voortkomen uit de productie van ingekochte materialen (<i>upstream</i>) en het gebruik van het door de organisatie aangeboden/verkochte werk, project, dienst of levering (<i>downstream</i>).
Business Travel	Emissies ten gevolge van zakelijk reizen (personenvervoer onder werktijd). Dit wordt uitgesplit in zakelijke vliegreizen, zakelijk reizen met het openbaar vervoer en zakelijke kilometers met privé voertuigen. Hoewel 'business travel' conform het GHG-protocol een scope 3 emissie categorie is, moeten deze emissies voor de CO ₂ -prestatieladder worden meegenomen in de emissie-inventaris voor eis 3.A.1. Geen aparte reductiedoelstelling en communicatiedoelstelling nodig
Eenheden t.b.v. berekeningen en doelstellingen in rapportage	Uitstoot CO ₂ in tonnen e.o. kilogram
Energiebeoordeling	Omvat het proces van identificatie en evaluatie van het energiegebruik binnen de organisatie. De energiebeoordeling is opgebouwd uit een analyse op hoofdlijnen van het energieverbruik (voor de organisatie als geheel naar verschillende energiebronnen) en energiegebruik en analyse van in meer detail voor het identificeren van de faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed of het energiegebruik hebben. Om gerichte maatregelen te kunnen nemen voor het verminderen van het energieverbruik en de daaraan verbonden kosten, is het nodig een inzicht te verkrijgen in het bestaande energieverbruik, in de verdeling ervan over de verschillende organisatie-doelstellingen, de oorzaken van energieverlies, etc. De energiebeoordeling gaat primair om het actuele verbruik. Zie ook ISO 50001 §6.3 & §A.6.3.
Maatregellijst	De maatregellijst is een niet uitputtende lijst met CO ₂ -reductiemaatregelen, onderverdeeld naar veelvoorkomende activiteiten van organisaties die deelnemen aan de CO ₂ -Prestatieladder.

1.4 Onderwerp en toepassingsgebied

Het EMP van Rijpma heeft tot doel te omschrijven hoe wij voldoen aan de certificatievoorwaarden van de CO₂ prestatieladder, hoe wij dit aantonen en inzichtelijk maken. Het EMP van Rijpma is geënt op het handboek CO₂ prestatieladder versie 3.1. De maatregelen zijn van beleidsmatige, organisatorische en technische aard om te voldoen aan de CO₂ prestatieladder worden binnen Rijpma tevens geborgd door een aantal gecertificeerde managementsystemen. Zie tabel 1-b.

Tabel 1-b Het management- en borgingssystemen	
Onderwerp	Norm
Kwaliteit	VKL*
Veiligheid	VCA*
Planet/milieu	CO ₂ Prestatieladder
People/Opleidingen	SBB erkend leerbedrijf
Profit/Maatschappij	SKAO/Cumela Nederland

1.5 Onderliggende normen en protocollen

Dit rapport is opgesteld overeenkomstig:

- Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1, d.d. 22 juni 2020
- NEN-ISO 14064-1 Greenhouse gases – Part 1: Specification with guidance at the organization level for quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals, d.d. maart 2018, paragraaf 9.3.1.
- Het data management opgenomen in Appendix C van de GHG Corporate Value Chain (scope 3) Accounting and Reporting Standard (WBCSD/WRI, september 2011).
- NEN-EN ISO 50001:2018

Handboek CO₂-prestatieladder

Het EMP van Rijpma wordt jaarlijks via de website <https://loonbedrijfarijpma.nl/> openbaar gemaakt voor geïnteresseerden en belanghebbenden.

De CO₂-Prestatieladder is gebaseerd op het Green House Gas (GHG)-protocol en is een instrument om bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten.

Het gaat daarbij met name om:

- energiebesparing
- efficiënt gebruik maken van grondstoffen en materialen
- gebruik van duurzame energie.

NEN-EN-ISO 14064-1

Een kruisverwijzing tussen de diverse onderliggende normen is te vinden in tabel 1-c.

Tabel 1-c: kruisverwijzing ISO 14064-1 en GHG-protocol				
§ in ISO 14064-1	Hfd. 9.3.1 GHG report content	Omschrijving	Hoofdstuk in dit EMP	Overig
9.3.1	A	Beschrijving van de rapporterende organisatie	1	
9.3.1	B	Verantwoordelijke persoon voor het rapport	1	P. van der Heide
9.3.1	C	Verslagperiode	3.1	01-01-22/ 31-12-22
9.3.1	D	Documentatie van de organisatorische grenzen	2.1	
5.1 & 5.2	E	Documentatie van de rapporterende grenzen, inclusief criteria vastgesteld door de organisatie om significante emissies te bepalen	2, 3 en 5	
7	F	Directe CO ₂ -emissies in ton CO ₂	5	
6.1 & 6.2	G	Beschrijving hoe CO ₂ -emissies en -verwijderingen worden behandeld in het verslag. De relevante biogene CO ₂ -emissies en -verwijderingen afzonderlijk gekwantificeerd	5	
6.3	H	Indien gekwantificeerd, directe CO ₂ -verwijdering	5.1, 5.4	
6.1	I	Uitleg over de uitsluiting van significante GHG-bronnen of -sinks van de kwantificering	5	
7	J	Gekwantificeerde indirecte GHG-emissies	1 en 5	
3.1 & 6.4	K	Referentiejaar	5.1	2020
6.4	L	Uitleg van wijziging of herberekening van het referentiejaar of andere historische data. Documentatie van de gevolgen voor de vergelijkbaarheid van zulke herberekeningen	5.5	
7.1	M	Verwijzing naar of beschrijving van kwantificeringsmethoden en redenen voor deze keuze	5.1, 5.5	
7.2	N	Uitleg van wijzigingen ten opzichte van eerder gebruikte kwantificeringsmethode	5.1, 5.5	
7.3	O	Verwijzing naar of documentatie van gebruikte emissie- of -verwijderingsfactoren	5.3	
9.3	P	Beschrijving van invloed van onzekerheden op de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata	4.6	
9.3	Q	Beschrijving onzekerheidsanalyse en resultaten	5.6	
9	R	Verklaring dat het rapport is opgesteld in overeenkomst met ISO-14064-1	1.5	
10	S	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid	5.6	
9.1	T	De equivalentie-factoren, conversiefactoren (GWP-waarden) gebruikt in de berekening, inclusief de bron. Indien de GWP-waarden niet overeenkomen met het meest actuele IPCC-rapport, voeg dan de emissiefactoren of database referentie toe, inclusief bron	5.2	

Green House Gas-Protocol

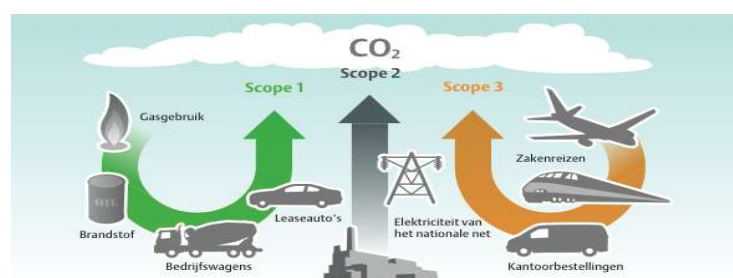
Het doel van de CO₂-Prestatieladder is om bedrijven te stimuleren de eigen CO₂-emissie (en die van hun leveranciers) te kennen en permanent te zoeken naar mogelijkheden om de impact op het klimaat te reduceren.

De CO₂-Prestatieladder is gebaseerd op het Green House Gas (GHG)-protocol en is een instrument om bedrijven te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om:

- energiebesparing
- efficiënt gebruik van materialen
- gebruik van duurzame energie

Het GHG-protocol werd gelanceerd met de dubbele doelstelling om een internationale standaard te ontwikkelen voor de verantwoording en de verslaggeving i.v.m. de uitstoot van Broeikasgassen (BKG) door bedrijven en om deze standaard zo breed mogelijk te verspreiden. BKG zijn gassen die in onze atmosfeer de zonnestraling wel doorlaten naar het aardoppervlak, maar de terugkerende straling (warmte) tegenhouden (dit is vergelijkbaar met wat in een broeikas gebeurt vandaar de naam). BKG werken dus als een soort deken voor de aarde. De belangrijkste BKG zijn waterdamp (H₂O), koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄), Ozon (O₃) en lachgas (N₂O).

In onderstaande afbeelding 1, overzicht scopes ziet u de scopes die het GHG-Protocol onderscheidt op basis van de herkomst van het BKG.

Afbeelding 1: Overzicht CO₂- scopes

NEN-EN-ISO 50001: 2018

NEN-EN-ISO 50001 is bedoeld als leidraad bij het ontwikkelen van een energiemangement-system. Het EMP moet voldoen aan de criteria in deze norm. Zie tabel 1-e.

Tabel 1-d: opname ISO 50001 in EMP			
§ in 50001	Doel	PDCA stappen	Link met Laddereis 3.1
§ 6.3 & § A.6.3	Energiebeoordeling	Plan	2.A.3 en 3.B.2
§ 6.2 & § A.6.1	Energiedoelstellingen, -taakstellingen en actieplannen	Plan/Do	3.B.2
§ 6.6 & § 9.1 & § A.9.1	"Monitoring, meting, analyse en evaluatie van energieprestatie en het EMP" en "Plannen voor verzamelen van energiedata"	Check	3.B.2
§ 10.1	Afwijkingen & corrigerende maatregelen	Act	3.B.2

2. Organizational Boundaries

Dit hoofdstuk omschrijft de vastgestelde grenzen waarin de organisatie en haar werkmaatschappijen haar CO₂-uitstoot en waaraan de bedrijfsomvang wordt bepaald.

2.1 Organisatie grenzen

Volgens het handboek CO₂-prestatieladder dient de organisatorische grens voor het bepalen van de CO₂-footprint vastgesteld te worden. Uitgangspunt voor Rijpma hierbij is dat de betreffende werkmaatschappijen direct betrokken zijn bij het veroorzaken van de CO₂-emissies en dat de activiteiten die daar mee gemoeid zijn behoren tot de core business. Wij hanteren hierbij de top-down methode vanuit het GHG-model.

Het GHG-Protocol beschrijft drie verschillende benaderingen om de grenzen van de organisatie (organizational boundary) te bepalen:

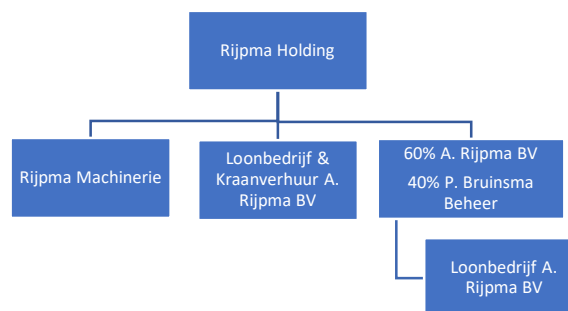
- 'Equity share': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie economisch aandeel in heeft.
- 'Operational control': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie operationele invloed op heeft.
- 'Financial control': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie financiële invloed op heeft.

Voor de bepaling van de organisatorische grenzen van Rijpma wordt de 'Operational control' benadering gevolgd. Dit betekent dat Rijpma Holding met daarin de werkmaatschappijen Loonbedrijf A. Rijpma, Loonbedrijf & kraanverhuur A. Rijpma B.V. en Rijpma Machinerie de verantwoordelijkheid neemt voor 100% van de uitstoot van alle bedrijfsonderdelen waar de operationele controle over heeft.

Voor het bepalen van de mate van de operationele beheersing van de verschillende onderdelen, heeft Rijpma de volgende drie criteria gehanteerd:

1. Drie werkmaatschappijen ("Holdings" alleen financieel, geen activiteiten dus geen CO₂).
2. Geen personeel (geen personeel werkzaam).
3. Geen doorslaggevend belang (geen doorslaggevend belang c.q. stem in het genoemde bedrijfsdeel).

Rijpma Holding B.V. (geen CO₂) is de hoofdvesting ter Woudsend, die geëncmitteerd is aan de eisen die worden gesteld door de CO₂ Prestatieladder van SKAO. Ons Energie Management Plan (EMP) geldt voor de gehele organizational boundary. De in afbeelding 2 getoonde organisatieonderdelen behoren tot de organisatorische grens of wel de "Organizational boundary".

Afbeelding 2: Boundary Schema Rijpma Holding

De Holding is opgericht om de 'Financial control' op Beheer (aandeelhouder) en voert geen werkzaamheden uit en is opgericht om de aandelen te beheren. Rijpma Holding B.V. kent verder geen andere bedrijven binnen de boundary waarin activiteiten worden uitgevoerd.

Tabel 2-a: KvK-gegevens		
KvK-nummer	Naamstelling	Bijzonderheden
01148516	Rijpma Holding B.V.	Geen werkzaamheden (geen uitstoot)
81187726	Pieter Bruinsma Beheer B.V.	Geen werkzaamheden (geen uitstoot)
73702226	Loonbedrijf A. Rijpma B.V.	Werkmaatschappij
01055968	Rijpma Machinerie B.V.	Werkmaatschappij (machines/materieel)
01024058	Loonbedrijf & Kraanverhuur A. Rijpma B.V.	Werkmaatschappij (personeel)

2.2 Organisatie omvang CO₂-uitstoot

In het handboek van de CO₂-prestatieladder, staat een omschrijving van de organisatieomvang gerelateerd aan de omvang van de CO₂-uitstoot.

De Rijpma Holding kent geen andere organisaties in de boundary waarin de activiteiten uitgevoerd worden. In tabel 2-b vermeldt de totale CO₂- emissie van Rijpma weergegeven.

Tabel 2-b: Omvang					
Jaar	Editie verslaglegging	Kantoren	Projecten	Totaal	Formaat organisatie (conform tabel 4.1 handboek CO ₂ -ladder)
2022	Eindejaar	1,69	1053,97	1055,66	Klein
2021	Eindejaar	1,84	1115,96	1117,80	Klein
2020 (referentiejaar)	Eindejaar	2,04	1040,74	1042,79	Klein
Criteria voor formaatkeuze		- kleine organisatie produceert ≤ 500 ton vanwege kantoren alsmede ≤ 2.000 ton vanwege projecten			
Consequentie uit formaatkeuze		- eisen 5.A.2-2, 5.A.3, 4.C, 5.C, 4.D en 5.D van Handboek CO ₂ -Prestatieladder versie 3.1 zijn niet van toepassing			

3. Reductie doelstellingen

Dit hoofdstuk handelt over de totale massa van CO₂ uitgestoten naar de atmosfeer over een specifieke periode en de vermindering van deze CO₂ uitstoot en de doelstellingen/mogelijke maatregelen om de uitstoot te reduceren.

3.1 Toepasselijke periode

Tabel 3-a: Toepasselijkheden	
Periode van toepassing	Januari t/m december 2022
Toepasselijke conversiefactoren	CO ₂ -emissiefactoren wijzigingsoverzicht 2022

3.2. Reductiedoelstellingen algemeen

De reductiedoelstellingen van Rijpma hebben op dit moment betrekking op scope 1, scope 2 en Business Travel gerelateerd aan certificatie niveau 3.

Er is gebruik gemaakt van de conversiefactoren 3.1 uit het handboek van SKAO, zie www.CO2emissiefactoren.nl

Twee belangrijke uitgangspunten voor de reductiedoelstellingen zijn als volgt:

- realistisch van aard
- gericht op besparingen.

Beide uitgangspunten kunnen ertoe leiden dat op de onderstaande scopes emissiereducties kunnen worden behaald:

- Scope 1 : totaal 63 % in 2028 t.o.v. 2020, 7% t.o.v. het voorgaande jaar
- Scope 2 : totaal 36 % in 2028 t.o.v. 2020, 4% t.o.v. het voorgaande jaar

Tabel 3-b: Beschrijving van de Scopes	
Scope	Omvat
Scope 1	Alle directe emissies, emissies die direct door de eigen organisatie worden uitgestoten. Het gaat hier bijvoorbeeld om het gasverbruik van het pand en het brandstofverbruik voor het wagenpark en overig materieel. Een aparte groep in scope 1 zijn airco's en koelapparatuur. Zij stoten niet direct CO ₂ uit maar lekken naar de lucht wel koelvloeistof-dampen die tot de broeikasgassen gerekend worden.
Scope 2	Alle indirecte emissies, ofwel emissies die al zijn uitgestoten voor een grondstof die door de organisatie wordt verbruikt. Voorbeelden hiervan zijn het elektriciteitsverbruik (op de centrale verbrandt men fossiele brandstoffen om elektriciteit op te wekken), brandstofverbruik van zakenreizen met een auto of met het vliegtuig.
Business Travel	Emissies ten gevolge van zakelijk reizen (personenvervoer onder werktijd). Dit wordt uitgesplitst in zakelijke vliegelingen, zakelijk reizen met het openbaar vervoer en zakelijke kilometers met privé voertuigen. Hoewel 'business travel' conform het GHG-protocol een scope 3 emissie categorie is, moeten deze emissies voor de CO ₂ -prestatieladder worden meegenomen in de emissie-inventaris voor eis 3.A.1.

Tabel 3-c: Reductiedoelstellingen per opvolgend jaar t.o.v. referentiejaar											
Scope	Eindresultaat	Reductie-doelstelling per opvolgend jaar (%)									Verantwoordelijkheid
		'20	'21	'22	'23	'24	'25	'26	'27	'28	
1	63 %	7	7	7	7	7	7	7	7	7	Directie
2	36 %	4	4	4	4	4	4	4	4	4	Directie

4. Invalshoeken

In de volgende paragrafen is een beknopte uitleg van de invalshoeken op basis van de CO₂-prestatieladder handboek 3.1 gerelateerd aan certificatieniveau 3.

4.1 Invalshoek A (inzicht)

Er is momenteel de wens om gecertificeerd te worden op trede 3. In tabel 3-b, beschrijving van de scopes is de onderverdeling naar categorieën (scopes) weergegeven. De emissies van scope 1 & 2 zijn in dit plan afzonderlijk omschreven. In de scope Business Travel zijn de zakelijke km's met privé voertuigen en de zakenreizen per vliegtuig en/of openbaar vervoer opgenomen.

4.2 Invalshoek B (reductie)

De doelstelling omtrent CO₂-reductie zijn beschreven in hoofdstuk 6 "Reductie". Wij willen hierbij wel laten optekenen dat een toenemend werkaanbod resulteert in een toename van het diesel gebruik.

4.3 Invalshoek C (transparantie)

Interne maar ook externe communicatie maakt een belangrijk deel uit van het EMP. Deze communicatie behelst de volgende inhoudelijke onderdelen: CO₂-procedure, CO₂-registratie, CO₂-reductiedoelstellingen en de realisatie daarvan. De uitwerking van dit onderwerp is omschreven in hoofdstuk 7 "Transparantie".

4.4 Invalshoek D (participatie)

Op de hoogte blijven van markt initiatieven omtrent CO₂-reductie is onderdeel van de dagelijkse gang van zaken. Wij hebben het streven om meerdere mogelijkheden voor CO₂-reductie te onderzoeken. Om dit streven kracht bij te zetten participeren wij in netwerken en nemen deel aan brancheverenigingen en initiatieven. Inhoudelijk wordt dit in hoofdstuk 8 besproken.

5. Invalshoek Inzicht (1A/2A/3A)

In dit hoofdstuk wordt de opgedane inzichten onder de invalshoek inzicht uitgebreid behandeld.

5.1 Referentiejaar 2020 en rapportage periode

Om inzicht te verschaffen op certificatie niveau 3 van de CO₂-prestatieladder heeft Rijpma de CO₂-emissies van het kalenderjaar **2020** in kaart gebracht. De berekening die ten grondslag ligt aan de cijfers, wordt vanaf 2020 elk afzonderlijk jaar uitgevoerd. De volgende onderdelen vormen de basis voor de emissies berekeningen.

1. een beschrijving van de scopes, welke energiebronnen worden meegenomen
2. de verbruiken per energiebron
3. de overzichtlijst van alle facturen per energiebron
4. de conversiefactoren
5. een berekeningsheet, een Excel bestand met de berekeningen.

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energiestromen en energieconsumptie, door middel van de energiebeoordeling, van de organisatie. Op basis van dit inzicht wordt bepaald welke energiebronnen een reductie kunnen opleveren.

Periodiek (halfjaarlijks) wordt beoordeeld of het inzicht van deze emissie inventarisatie nog actueel is en wordt deze getoetst op actualiteit. De taken en verantwoordelijken voor deze emissie inventarisatie en consumptie wordt is onderstaande tabel 5-a vastgelegd.

Tabel 5-a: Taken en verantwoordelijkheden			
Verzamelen uitstoot gegevens/ inventarisatie	Taak	Halfjaarlijks	KAM-functionaris & administratie
Interne controle emissie inventarisatie	Taak	Halfjaarlijks	KAM-functionaris & adviseur
Accorderen emissie inventarisatie	Bevoegdheid	Jaarlijks	Directie
Opstellen EMP	Taak	Jaarlijks	KAM-functionaris & adviseur
Evaluatie EMP	Taak, verantwoordelijk	Jaarlijks	KAM-functionaris & adviseur, directie

De volgende stap is voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot, er wordt gebruik gemaakt van een op maat gemaakt model. In het model worden alle verbruiken ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂-uitstoot berekend en vergeleken met het referentiejaar.

5.1.1 Energiebeoordeling

In 2020 is gestart met de totale energie beoordeling van Rijpma. Deze beoordeling is in 2022 aangevuld met actuele en verdiepende informatie.

Deze energiebeoordeling geeft invulling aan de eis 2.A.3. en 1.B.2 van de CO₂-Prestatieladder, versie 3.1.

Jaarlijks wordt deze energiebeoordeling geupdate en wordt ter beschikking gesteld aan de directie.

Bij de energiebeoordeling is gebruik gemaakt van het taxatierapport en de verbruik gegevens.

5.1.2 Emissie inventarisatie referentiejaar 2020

De CO₂-emissie-inventarisatie voor Rijpma is uitgevoerd over het jaar 2020, 01-01-2020 tot en met 31-12-2020.

Tabel 5-b Emissies referentiejaar 2020

Grondstof	Factor	Verbruik	Uitstoot in ton	in %
Scope 1				
Diesel	3,262	315.588	liter	1.029,45
Aspen/Moto	2,784	105	liter	0,29
Smeerolie	3,035	1.400	liter	4,25
Overige olie	2,947	1.259	liter	3,71
Propaan heftruck	1,725	1.016	liter	1,75
Aardgas	1,884	4.013	m ³	7,56
Totaal verbruik scope 1				1.047,01 ton CO ₂
Scope 2				
Afgenomen elektriciteit uit Biomassa (grijs)	0,556	23.172	kWh	12,88
Terug geleverde elektriciteit (zonnestroom)	0,556	-56	kWh	-0,031
Totaal verbruik scope 2				12,88 ton CO ₂
Business Travel				
Business travel regionaal	0,234	0	Km	0
Zakelijke km met privé-voertuig	0,193	0	Km	0
Totaal verbruik Business Travel				0 ton CO ₂
Totaal verbruik scope 1, 2 en Business travel				1.059,90 ton CO ₂

Uit de bovenstaande inventarisatie blijkt dat diesel (97,13%) onze grootste uitstoot veroorzaker is.

In 2020 zijn we gestart met reductiemaatregelen aan het gebouw, zie onderstaand overzicht

Tabel 5-c Uitgevoerde energiebesparende aankopen gebouwen

Nr.	Maatregel	Energiedrager	Jaar
1	104 Zonnepanelen plaatsen op bedrijfshallen	Elektra	2020
2	1 Luchtverwarmer/boiler	Elektra	2021
3	1 Luchtverwarmer/boiler	Elektra	2022

Tabel 5-d Uitgevoerde energiebesparende aankopen materieel

Nr.	Maatregel	Toepassing	Jaar
1	Shovel en trekker (diesel)	Brandstof	2020
2	Accu heggenschaar, accu snel ladder	Elektra	2021
	Trekker	Brandstof	2021
3	Heftruck Elektrisch	Elektra	2022

5.2 Conversie factoren

Om te komen tot de CO₂-emissies dienen de verbruikte hoeveelheden fossiele brandstoffen en elektra omgerekend te worden naar een uitstoot in Kg/ton CO₂. Om dat te bewerkstelligen maken wij gebruik van de conversiefactoren uit het Handboek CO₂-prestatieladder 3.1. Hierbij maken we gebruik van de Well-to-Wheel benadering zoals die beschreven is in het jaarlijkse overzicht van de conversiefactoren, wat te herleiden is op de website:

<https://www.co2emissiefactoren.nl/wijzigingen-overzicht/>

5.3 Afbakening emissies

Om de scope van de inventarisatie af te bakenen is gebruik gemaakt van de scope indeling van het GHG-protocol zoals opgenomen in het SKAO-handboek.

In het GHG-protocol wordt onderscheid gemaakt tussen 3 bronnen van emissies in 2 categorieën, te weten directe en indirecte emissies, zie tabel 5-d.

Tabel 5-d: Kader achtergrond emissies

Uitleg m.b.t. scope 1, 2 en Business Travel		
Scope 1	Scope 2	Business Travel
Scope 1-emissies ("directe emissies") zijn emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van of gecontroleerd worden door de organisatie.	Scope 2-emissies ("indirecte emissies") zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit, warmte en koeling en stoom in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren.	Business travel-emissies ("overige indirecte emissies") zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van de organisatie maar die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van de organisatie zijn noch beheerd worden door de organisatie.
Toepassingen in scope 1	Toepassingen in scope 2	Toepassingen in Business travel
Gas (m ³) Propaangas (kg) Benzine Diesel Aspen Mengsmering	Grijze elektriciteit Groene elektriciteit Stadsverwarming	Zakelijke Km in privé voertuigen Zakelijke vliegtreizen Zakelijke reizen met openbaar vervoer

5.4 Resultaat 2022 (Footprint verklaring)

Uit de CO₂ inventarisatie over 2022 zijn de volgende resultaten berekend. De onderbouwing van de berekening is opgenomen in het Excel document. De conclusie en vergelijking is opgenomen bij de reductie doelstellingen. Het systeem van meten is verfijnd en de nauwkeurigheid verhoogd.

Footprint 2022				
Emissie	Scope	Uitstoot in tonnen		Bijzonderheden
Eigen emissie	1		1060,07	
Eigen indirecte emissie	2		9,85	
Eigen indirecte emissie/ Business travel	3		0	
		Totaal ton CO ₂ per jaar	1.069,92	
Emissie per medewerker		Ton CO ₂ per jaar	39,42	
Emissie per werkuur		Kg per uur	22,40	Totaal gewerkte uren: 47.128,5

In onderstaande overzicht worden de CO₂-uitstoot resultaten gespecificeerd per scope/energiestroom weergegeven op basis van de totalen uit het bovenstaand overzicht.

Tabel 5-e : CO ₂ -uitstoot jaar 2022					
Grondstof	Factor	Verbruik		Uitstoot in ton	in %
Scope 1					
Diesel	3,262	320201	liter	1.044,50	97,62
Aspen/Moto	2,784	75	liter	0,21	0,02
Smeerolie	3,035	591	liter	1,79	0,17
Overige olie	2,947	2.110	liter	6,22	0,58
Propana heftruck	1,725	27,45	liter	0,05	0,004
Acetyleen/Protegon	0,564	392,16	liter	0,22	0,02
Aardgas	2,085	3.397	m ³	7,08	0,66
		Totaal verbruik scope 1		1060,07	ton CO ₂
Scope 2					
Afgenomen Elektriciteit uit 100% Biomassa	0,523	18843	kWh	9,85	0,92
Terug geleverde Elektriciteit (zonnestroom)	0,523	-23354	kWh	-12,21	
		Totaal verbruik scope 2		9,85	ton CO ₂
Business travel					
Business travel regionaal	0,234	0		0,00	-
Zakelijke Km met Privé voertuig	0,193	0		0,00	-
		Totaal verbruik Business Travel		0	ton CO ₂
		Totaal verbruik scope 1, 2 en Business Travel		1.069,92	ton CO ₂

Uit de bovenstaande inventarisatie blijkt dat diesel (97,62%) onze grootste uitstoot veroorzaker is.

5.5 Berekeningsmethode

De verificatie van de uitstootgegevens van Rijpma en de CO₂ footprint wordt door een onafhankelijke adviseur uitgevoerd. Deze verificatie zal plaatsvinden over het kalenderjaar 2022. De berekening die voor 2020 (referentiejaar) is gehanteerd is de basis voor de vergelijking van de berekeningen over de komende jaren en de halfjaarlijkse tussenmeting. De bronnen zijn terug te vinden in de financiële administratie en KAM-gerelateerde registraties.

5.5.1 Gebouw

Alle werkmaatschappijen van Holding zijn gevestigd aan de Vosseleane te Woudsend.

De aangeleverde nota's van elektra en gas worden gearhiveerd.

Het gebouw aan de Vosseleane bestaat uit een woonhuis en kantoor met bedrijfshallen. De nota's geven het gebruik van het totale gebouw weer. Er is geen splitsing gemaakt tussen de diverse gebruikersfuncties.

Er is daarom een schatting gemaakt van het gebruik per gebruikersfunctie. Plaatsing van een tussenmeter zou de verbruiken inzichtelijker maken. Zie ook paragraaf 5.6.

5.5.2 kantoren

In de berekening van de emissies wordt de jaarrekening gebruikt van 02-02-2022 t/m 01-02-2023.

Aanname: 10% van het elektra verbruik en 10% van het gasverbruik wordt toegekend aan de kantoren

Tabel 5-f: CO ₂ -emissie kantoren 2022	
	ton CO ₂
Kantoren	1,69

5.5.3 bedrijfshallen

Aanname: 10% van het elektra verbruik en 0% van het gasverbruik wordt toegerekend aan de bedrijfshallen. Zie ook paragraaf 5.6.

5.5.4 inpandige woning

Aanname: 80% van het elektra en 90% van het gasverbruik wordt toegekend aan de woning. Zie ook paragraaf 5.6.

5.5.5 brandstoffen

De overgrote bijdrage aan de CO₂ footprint wordt geleverd door het gebruik van diesel. De verbruiksgegevens worden middels de inkoopfacturen bepaald. De facturen/ overzichten worden aangeleverd door de leveranciers.

5.5.6 overige emissiebronnen

Er wordt smeerolie en overige gebruikt oliën. Dit verbruik is echter marginaal.

Er worden geen zakelijke vluchten en/of zakelijke km met privé voertuigen gereden. De eventuele gereden km als de gevlogen km worden bepaald door de inkoopnota's en declaraties.

De verbruiken van koudemiddelen van de airco's en in de bedrijfswagens is marginaal en zijn niet meegenomen in de CO₂-emmissie.

5.6 Onzekerheden, aannames & uitsluitingen

Gezien de absolute waarden die wij voor de berekening hanteren, bestaan voor het kalenderjaar 2022 weinig onzekerheden omtrent de CO₂-emissie in scopes 1 en 2. Mogelijke onnauwkeurigheid van het gas – en elektraverbruik kan in de scheiding tussen bedrijfshal, kantoor en in pandige woning zitten. De in pandige woning betreft aardgas en elektra via de aansluiting in het bedrijfshal/kantoor. Er vindt geen tussenmeting plaats (geen meter tussen woonhuis en bedrijfspand). Voor de volledigheid is het geheel meegenomen. De periode die inzichtelijk is volgens de jaarnota energieleverancier loopt niet volgens het kalender jaar. Het totaal is echter wel een geheel jaar, dus dit wordt volledig opgenomen in de berekening. De schatting wordt als voldoende betrouwbaar betiteld. Gas- en elektriciteitsverbruik is vastgesteld op basis van de overzichten van de leverancier.

5.7 Conclusies uit Invalshoek Inzicht

In scopes 1, 2 en 3 is het inzicht naar behoren. Er zijn voldoende middelen beschikbaar gesteld om alle benodigde emissies in kaart te brengen. Hierdoor krijgen wij als organisatie een duidelijk beeld van alle emissies die wij uitstoten.

Daarnaast hebben wij het kansen en reductieschema voor 2023 ingevuld. Hier komen een aantal acties uit naar voren waar wij de komende periode mee aan de slag willen gaan. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- Onderzoek naar alternatief aangedreven arbeidsmiddelen bij vervanging.
- Onderzoek naar verbetering energielabel van de kantoren
- Onderzoek naar plaatsen tussenmeter gas/elektra om verbruiken bedrijfshal/kantoor en in pandige woning inzichtelijk te krijgen
- Onderzoek naar mogelijke alternatieve brandstoffen.
- Vereenvoudiging van verzamelen van alle input gegevens

6 Invalshoek Reductie 1b-2b-3b

In dit hoofdstuk worden de reductiedoelstellingen en de geboekte reductievoortgang per scope behandeld. Waarbij wordt gerefereerd aan de invalshoek reductie van de CO₂-prestatieladder.

6.1 Vaststelling CO₂-beleid en reductiedoelstellingen

Het beleid van Rijpma behelst o.a. m.b.t. CO₂-reductie:

- iedereen kan ideeën voor energie en CO₂-reductie aandragen
- verzorging van periodieke toolboxmeetings CO₂-reductie als onderwerp
- bespreking energie en CO₂-reductiekansen in het CO₂-overleg (aldaar weging op effectiviteit)
- indien naar verwachting effectief, toevoeging hiervan aan de kansentabel
- continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot
- onafhankelijke controles op de emissie-inventarisatie

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot door de bedrijfsactiviteiten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat door fluctuerende hoeveelheid werk en de samenstelling van de werkzaamheden (inzet materieel) het absolute energieverbruik hoger kan zijn, terwijl het relatieve verbruik per werkuur lager is. Een onafhankelijke controle op de emissie-inventarisatie wordt gelijktijdig uitgevoerd met de interne audit en wordt in het interne audit rapport opgenomen.

De reductie doelstellingen van Rijpma hebben op dit moment betrekking scope 1, 2 en Business travel. Gerelateerd aan ambitieniveau 3 zijn de belangrijkste uitgangspunten voor de reductiedoelstellingen als volgt:

- Realistisch van aard
- Gericht op besparing.

De gewenste reductie is per scope als volgt bepaald:

Scope 1 63 % CO₂-reductie in 2028 t.o.v. 2020, 7 % reductie t.o.v. het voorgaande jaar.

Scope 2 36 % CO₂-reductie in 2028 t.o.v. 2020, 4 % reductie t.o.v. het voorgaande jaar.

6.2 Referentie verbruik fossiele brandstoffen (algemeen)

Reductie van het verbruik van fossiele brandstoffen is een meerjarige doelstelling. We kunnen echter stellen dat zowel het bedrijfsresultaat (de omzet) als de uitstoot van CO₂ gebonden zijn aan factoren die ons bedrijf niet kan beïnvloeden. Denk aan vorst, regenval, droogte, recessie, landelijke gebrek aan vakbekwaam personeel.

We hebben kengetallen ontwikkeld om de resultaten eenduidig weer te geven.

We gebruiken als kengetal:

- De uitstoot CO₂ in tonnen e/o kilogram e/o %

6.3 Referentie brandstofverbruik in scope 1

We kunnen een CO₂-reductie bereiken door het inzetten van technische maatregelen zoals:

- efficiënt technisch onderhoud
- inzet alternatieve brandstoffen (Diesel HVO/ waterstof)
- inzet van elektrisch aangedreven motoren.

Organisatorische maatregelen kunnen zijn:

- voertuig-planning en -onderhoud
- samen rijden, carpooling en vertrek van verzamelplaatsen
- effectievere communicatie van doelstellingen en reductiemogelijkheden
- bewustwording uitstoot en kansen (opleiding en training)

We gaan hieronder beknopt in efficiënt technisch onderhoud

Onderhoud materieel/wagenpark

Het onderhoud van ons materieel- en wagenpark voeren we zelf uit, eventueel wordt een reparatie uitbesteed. Zeer zorgvuldig onderhoud van het materieelpark en het direct afhandelen van optredende gebreken (niet wachten tot iets een groot probleem wordt) leidt ertoe dat de tractoren en kranen zo efficiënt en zuinig mogelijk ingezet kunnen worden. We willen hiermee stilstand voorkomen om nodige vertraging van onze diensten te voorkomen.

Indien vervanging van ons materieel noodzakelijk is zal bij aankoop van nieuw materieel het energieverbruik een doorslaggevende factor zijn.

6.4 Referentie elektraverbruik (algemeen) in scope 2

Reductie van het verbruik van elektra is een uitdaging omdat als we willen overstappen op elektrisch aangedreven materieel om verbruik zal toenemen. Deze uitstoot van CO₂ is door het gebruik van de eigen opgewekte zonne-energie al flink gereduceerd is.

We hebben kengetallen ontwikkeld om de resultaten eenduidig weer te geven.

We gebruiken als kengetal:

- De uitstoot CO₂ in tonnen e/o kilogram e/o %

6.5 Referentie elektraverbruik in scope 2

We kunnen een CO₂-reductie bereiken door het inzetten van technische maatregelen zoals:

- Inkoop groene elektra
- Domotica in te zetten
- Verlichting: door ledverlichting te gebruiken
- ICT: gebruik van laptops i.p.v Pc's

Organisatorische maatregelen kunnen zijn:

- ramen en deuren dicht bij koud/ warm weer
- voorlichting m.b.t. elektra verbruik
- bewustwording uitstoot en kansen (opleiding en training)

We gaan hieronder beknopt in op bovenstaande onderwerpen.

Domotica

Toepassen van domotica technieken in het gehele bedrijfspan

Verlichting

Het verbruik door verlichting is een grote verbruikspost van elektriciteit.

Het besparen op verlichting kan op verschillende manieren:

- Alleen verlichten van werkplekken die worden gebruikt
- Meer gebruik maken van daglicht

Door mensen bewust te laten zijn van het aan- en uitdoen van verlichting is reductie mogelijk. Hierbij zou zo goed als mogelijk gebruik kunnen worden gemaakt van daglicht als de werkplek wordt gebruikt. Verder als werkplekken niet worden gebruikt, zal de verlichting actief worden uitgezet. De mensen worden hierop actief gewezen.

ICT

Het besparingspotentieel op ICT ligt vooral in het gebruik van desktop pc's. Desktop pc's worden steeds meer vervangen door laptops. Desktop pc's worden vooral ingezet voor zware toepassingen, zoals DTP-werk, foto- en videobewerking. Het aantal desktop pc's is op dit moment op een juist niveau. Verder zijn er mogelijkheden op het gebied van aantal printers per pc. Door uitzetten in plaats van op stand-by laten staan van apparatuur is een besparing van ongeveer 0,15% te realiseren. Daarnaast hebben laptops een veel lager energieverbruik, dat kan leiden tot reductie.

Volgende technische verbeteringen in het toepassen van verbeterde technologie op het gebied van verlichting zijn mogelijk. De mogelijkheden tot reductie zullen nader worden onderzocht. Aspecten die hierbij van belang zijn hebben te maken met de investeringen, technische mogelijkheden en "volwassenheid" van de technologieën.

Op basis van opgedane ervaringen is het mogelijk om 20% op jaarbasis te reduceren op die plaatsen waar nog verouderde verlichting wordt toegepast. Verlichting die wordt vervangen, zal dan ook vervangen worden door ledverlichting.

6.5 Verantwoording reductiedoelstellingen

Voor elke reductiedoelstelling zoals eerder genoemd in paragraaf 6.1 en in het kansen-reductieschema is een verantwoordelijke persoon vastgesteld. Deze zorg dat eens per half jaar gerapporteerd wordt over de voortgang en de resultaten per reductiedoelstelling. Ieder rapportage moment wordt voor verspreiding voorgelegd aan de directie.

Realistische doelstelling

Wij hebben realistische doelstellingen opgesteld. Voor 2028 willen we deze realiseren. Wij zullen deze doelstellingen komend jaren monitoren en eventueel bijstellen indien blijkt dat de reductie doelstellingen al behaald zijn.

Deze doelstellingen zijn door de directie vertaald naar de volgende verantwoordelijkheden en taken, zoals te zien is in onderstaande tabel 6-b.

Tabel 6-b: Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid			
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	Taak, verantwoordelijk	Halfjaarlijks	KAM-functionaris
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	Taak	Halfjaarlijks	KAM-functionaris, directie
Accorderen van doelstellingen	Bevoegdheid	Jaarlijks	Directie
Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	Verantwoordelijk	Doorlopend	KAM-functionaris, medewerkers, directie
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	Taak, verantwoordelijk	Jaarlijks	KAM-functionaris

Wij kijken nu naar de reductie voortgang van 2022 t.o.v. het referentiejaar, zie tabel 6-c.

Tabel 6-c: Reductie voortgang CO ₂ uitstoot uitgedrukt in tonnen				
Uitstoot locatie	Referentiejaar 2020	2021	2022	Reductie huidig jaar in % t.o.v. referentiejaar
Kantoren	2,04	1,84	1,69	17,15%
Werken/ Productie	1040,74	1115,96	1053,01	Toename 1,27%
Totaal	1042,79	1117,80	1.054,70	Toename 1,23%
Reductie voortgang per scope uitgedrukt in tonnen				
Uitstoot scope	Referentiejaar 2020	2021	2022	Reductie huidig jaar in % t.o.v. referentiejaar
Scope 1	1.047,01	1123,20	1060,07	Toename 1,25%
Scope 2	12,88	10,16	9,85	23,51%
Business travel	-	-	-	-

6.6.1 scope 1

- Er is een toename van 1,25% t.o.v. het referentiejaar.
- Er is een reductie van 5,62% t.o.v. het voorgaande jaar

- Dit is verklaren door een toename van het gebruik van diesel.
- Dit is te verklaren door de aankoop van een elektrische heftruck (2022). Hierdoor is geen propaan meer ingekocht.

6.6.2 scope 2

- Er is een reductie van 23,51% t.o.v. referentiejaar.
- Er is een reductie van 3,01% t.o.v. het voorgaande jaar

- Dit is het verklaren door een afname van het gebruik van elektra in de werkplaats doordat er minder onderhoudsuren geweest is.

b. Dit is verklaren door wisselend/toenemend gebruik van de werkplaats, zie voor uitleg bovenstaand.

Ambitie

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als boven in de middenmoot vergeleken met sectorgenoten. Op basis hiervan zal de reductiedoelstelling gelijk liggen aan die van sectorgenoten.

Maatregelenlijst

Het verhogen van de scores op de maatregelenlijst van SKAO is een doel op zich. Volgens de maatregelenlijst van SKAO behaalt Rijpma een overall gemiddelde score:

Score geïmplementeerd	Nog implementeren/staat open	A-score	B-score	C-score
2023 / 18 categorieën	9 categorieën	3	4	2
2022				

Enkele voorbeelden van sectorgenoten, die in het bezit zijn van het CO₂-bewust Certificaat hebben de volgende doelstellingen:

Organisatie	Organisatie-omvang/ uitstoot	Bedrijfsactiviteiten	Scope 1	Scope 2
Loonbedrijf Stuit, Zevenhuizen	Midden, 2.846,6 ton CO ₂ (2021)	Loonwerk, grondverzet & infra, cultuurtechnisch & civiel werk, transport & recycling	5% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet	70% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet
Loonbedrijf Mulderij, Noordscheschut	Klein, 136 ton CO ₂ (2022)	Grondverzet, cultuurtechnische werkzaamheden (drainage-aanleg, plaatsen beschoeiing, maaiwerk en slotenonderhoud)	2% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet	4% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet
Sjoerd Nauta, Grou	Klein, 1134,4 ton CO ₂ (2021)	Loonwerk, grondverzet, materieelverhuur en bouwstoffenhandel	7% reductie in 2024 t.o.v. 2017 in ton per omzet	100% reductie in 2024 t.o.v. 2017 in ton per omzet

Uit benchmarking, zie bovenstaande tabel, is gebleken dat Rijpma in de middenmoot ligt qua reductie doelstelling. De doelstelling van maatregelen van Rijpma zijn gelijkwaardig t.o.v. sectorgenoten.

6.7 Resultaten op projecten / werken

Voor de projecten maken wij gebruik van kengetallen:

- aantal tonnen CO₂ uitstoot per scope
- gereden kilometers
- brandstofverbruik per dag en de daaraan verbonden CO₂-uitstoot.

6.8 Resultaten op projecten met gunningsvoordeel

We hebben nog geen projecten met gunningsvoordeel binnengehaald. Graag komen wij in contact met opdrachtgevers en partners waarbij wij onze aanpak in beeld kunnen brengen en samen besparen op de CO₂ uitstoot.

6.9 Conclusies reductie invalshoek B

De doelstelling voor scope 1 is niet behaald

Oorzaak is de toename van het gebruik van diesel

De doelstelling voor scope 2 is niet behaald

Oorzaak is wisselend/toenemend gebruik van de werkplaats.

7 Invalshoek Transparantie 1c-2c-3c

Het doel van dit hoofdstuk is om onze communicatie omtrent de CO₂ prestatieladder vast te leggen. Hiermee kunnen wij onze interne en externe belanghebbenden informeren over onze reductie doelstellingen en de behaalde resultaten. Naast het algemene doel van informeren willen we met onze interne communicatie het bewustzijn bij onze medewerkers m.b.t. energieverbruik en dus onze CO₂ uitstoot verhogen.

7.1 Doelstellingen

Het opstellen van dit EMP en reductiedoelstellingen is een stap in de goede richting van het daadwerkelijk reduceren van onze CO₂ uitstoot. Communicatie omtrent ons doel, onze ingeslagen weg en de behaalde resultaten is echter net zo belangrijk. Transparant en open communiceren zijn hier de sleutelwoorden om het draagvlak bij personeel en stakeholders te creëren en te vergroten.

Naast interne transparantie en openheid in de communicatie hanteren wij dezelfde normen voor de externe communicatie. Hiermee tonen wij onze maatschappelijke verantwoording voor onze bedrijfsactiviteiten en de wil om de activiteiten met zo min mogelijk belasting voor mens en milieu te volbrengen. Naast het milieuaspect heeft het terugdringen van ons energiegebruik een bedrijfseconomisch aspect in het verlagen van de rekeningen van onze emissiebronnen.

Onderstaand hoofdstuk behandelt de interne en externe communicatie omtrent de CO₂ prestatieladder in 2022/2023 alsmede de doelstellingen die wij nastreven en de resultaten die wij behalen.

Tabel 7-a: Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid			
Aanleveren informatie nieuwsberichten	Taak	Halfjaarlijks	KAM-functionaris, directie
Actualiseren website	Taak, bevoegdheid	Halfjaarlijks	KAM-functionaris
Actualiseren pagina SKAO-website	Taak, bevoegdheid	Jaarlijks	KAM-functionaris
Bijhouden communicatie in-extern	Taak, bevoegdheid	Halfjaarlijks	KAM-functionaris, directie
Goedkeuren van interne/externe communicatie	Bevoegdheid	Halfjaarlijks	Directie

7.2 Belanghebbenden

In onderstaande tabel worden onze belanghebbende opgesomd met de mate van invloed die zij kunnen uitoefenen op onze CO₂-reductie mogelijkheden.

Overzicht 7-b: Belanghebbenden		
Interne belanghebbenden	Relatie/kennis	Mate van invloed
Directie aandeelhouders	Eigenaar/besliser/ kennisdrager en communiceert de kennis	Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie. Beleid.
Medewerkers	Uitvoeren van werken/ ontvanger en bevestiger van kennis door praktische uitvoering.	Groot. Voert het beleid uit. Conformereren zich aan reductie
Externe belanghebbenden	Relatie/kennis	Mate van invloed
Opdrachtgevers (niet overheid)	Uitvoeren van projecten/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Aanbestedende overheid	Projecten, kennisdrager theorie en praktische kennis	Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie. Beleid/gunningscriteria
Financiële instellingen	Beheer transacties en kapitaal/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf beleid
Leveranciers, transporteurs	Distributieketen/ weinig praktische kennis	Klein. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Onderaannemers	Specialisatie of buffer krachten/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Overige, particulieren	Sponsoring, deelname, participatie/ weinig praktische kennis	Klein. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid. Willen zo weinig mogelijk overlast
Indirecte belanghebbenden	Relatie/kennis	Mate van invloed
Overheid	Wetgeving, kennisdrager theorie en praktische kennis	Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie. Beleid/gunningscriteria
SKAO	Eigenaar en beheerder CO ₂ -Prestatieladder	Groot, Verantwoordelijk voor het gebruik, de doorontwikkeling van het certificeringsschema en stimuleert bedrijven en overheden om CO ₂ uitstoot te reduceren. (Doel, klimaatneutraal bedrijfsleven)

7.3 Communicatie

Voor het bereiken van de verschillende groepen belanghebbenden hebben wij diverse typen media geselecteerd. De selectie is gebaseerd op de onderverdeling in interne en externe communicatie c.q. belanghebbenden.

Interne communicatie

Onze interne communicatie middels:

- Facebook
- Toolboxen
- Whatsapp
- Bijeenkomsten
- Via publicatieborden in de kantine, publicatie CO₂ beleid e.d.

Managementoverleg

Tijdens het (informele) managementoverleg zal 2 keer per jaar de voortgang en de resultaten van de CO₂ reductiedoelstellingen worden beoordeeld tijdens het zogenoemde management beoordeling. Tijdens dit overleg wordt er ook bepaald of bepaalde documenten / procedures / doelstellingen aangepast dienen te worden op basis van de resultaten. De hieruit volgende management rapportage is de basis voor alle overige communicatiemiddelen en momenten.

Personeelsbijeenkomst

Minimaal jaarlijks organiseert het bedrijf een personeelsbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst zal de directie de essentie van energiebesparing en reductie van CO₂ uitstoot toelichten. Tevens zullen de resultaten omtrent de CO₂-reductie besproken worden.

Externe communicatie

Publicatie van onderstaande documenten onze bedrijfswebsite, Facebook-pagina en SKAO-website

- (Half) jaarlijkse footprint
- (Half) jaarlijkse EMP
- Initiatieven op het gebied van CO₂-reductie waarin men deelnemer is.
- CO₂ certificaat

Financiën

Kosten gerelateerd aan onze CO₂ uitstoot worden separaat geboekt. Jaarlijks wordt door directie een budget vastgesteld, deze is te vinden in paragraaf 8.4.

7.4 Planning

Per jaar stelt de KAM-functionaris voor de CO₂ prestatieladder in samenspraak met de directie een communicatieplanning op. Deze planning is gebaseerd op reeds bekende vergaderpatronen die zowel intern als extern vastgelegd zijn. Aansluitend geven we per communicatiemoment aan wat, hoe en door wie er gecommuniceerd wordt alsmede wie er verantwoordelijk is voor de input. Tijdens de jaarlijkse evaluatie van ons EMP worden ook de resultaten van de communicatiematrix besproken en waar nodig bijgesteld. De communicatiematrix is weergegeven in tabel 7-c.

Tabel 7-c: Communicatiematrix intern/ extern					
Doelgroep	Instrument	Inhoud	Doel	Frequentie	Actiehouder
Directie Medewerkers Eigen als inleen	Website Website SKAO	Footprint EMP	Informeren & draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris
	Facebook Whatsapp Personeelsbijeenkomsten	Vermelden CO ₂ gerelateerde nieuwsitems	Informeren & draagvlak creëren	Continue	
	Toolboxmeetings MT-overleg.	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, certificeringstraject, maatregelen voor reductie	Informeren & draagvlak creëren, vergelijken reductiedoelstellingen maatregelen projecten, energiebeleid	2 x per jaar	KAM-functionaris
Opdrachtgevers/ Zakenpartners	Kennisdeling bijeenkomsten/project bespreking	CO ₂ nieuwsitems	Informeren/kennis delen/draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris
	Eigen website	CO ₂ footprint/ EMP	Informeren/kennis delen/draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris
Onderaannemers Leveranciers Transporteur	Leveranciers/ beoordeling	Milieubelasting	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris + directie
	Eigen website	Speciaal ingericht CO ₂ - onderdeel	Informatie & kennisdeling	2 x per jaar	KAM-functionaris + directie
	Eigen website	CO ₂ footprint/ EMP	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris
Brancheorganisa ties en participaties	Eigen website	Doelstelling en keteninitiatieven	Informatie & kennisdeling	1 x per jaar	KAM-functionaris + directie

7.5 Risico's

Bij het opstellen van ieder communicatiebeleid moeten wij hier rekening houden met de mogelijke risico's. De volgende risico 's zouden een mogelijk scenario kunnen zijn:

- medewerkers krijgen te veel informatie waardoor ze CO₂-moe kunnen worden en daardoor geen bijdrage leveren aan het te creëren draagvlak
- te weinig communicatie waardoor de uit te dragen boodschap niet eenduidig, helder en actueel is
- beëindiging arbeidsovereenkomst van sleutelpersonen
- te weinig medewerking vanuit de directie die zou moeten zorgen voor de gedeeltelijke benodigde input.

Deze risico's denken wij op de volgende manieren te ondervangen:

- aandacht voor nieuws wat een meerwaarde heeft en niet beperken tot zaken die verplicht zijn
- per kwartaal één moment ter bespreking van de CO₂-energiereductie gerelateerde zaken
- in diverse overlegstructuren (waaronder MT-overleg) CO₂ als vast agendapunt opnemen
- controle op de realisatie van het communicatieplan vindt middels de interne controle en audit plaats

7.6 Conclusie Transparantie

Conform communicatieplan is 1 keer overleg geweest op directieniveau. Verder zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- zelfevaluatie
- interne audit
- interne controle
- systeembeoordeling
- EMP
- tussentijdse evaluatie

Er is een personeelsbijeenkomst aan het eind van 2022 gehouden, hierop is het voornemen om te certificeren bekend gemaakt intern. Er is communicatie op de eigen website en op de site van SKAO. De maatregelenlijst 2023 van SKAO is ingevuld en belangrijke punten zijn uitgelicht.

Belangrijk doel voor 2023 is het verdiepen van het bewustzijn bij de medewerkers. Hiervoor zijn extra inspanningen nodig. Verdieping en genereren van kwalitatieve data staat hierin voorop. Dit bewustzijn zal mede bijdragen aan os gezamenlijke Nederlandse doel.

8 Invalshoek Participatie 1d-2d-3d

Het doel van deelname aan een branche organisatie is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën (initiatieven) en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen, zie tabel 8-a voor actieve deelname.

Tabel 8-a: Overzicht deelname sector				
Branche/ leveranciers	Deelnemingsvorm	Frequentie	Doel	Deelnemer
SKAO	Lidmaatschap	2 x per jaar	Publicatie CO ₂ -reductie	KAM-functionaris
Cumela Nederland	Lidmaatschap	Minimaal 2 x per jaar bijeenkomst	Nieuwe ontwikkelingen m.b.t. duurzaamheid en grondstoffen Initiatieven ontwikkelen	KAM-functionaris, directie
Ten Brinke	Bijeenkomsten	Minimaal 2 x per jaar	Initiatieven m.b.t. reductie	KAM-functionaris, directie

8.1 SKAO

De Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) is verantwoordelijk voor alle zaken de ladder betreffende: 'het gebruik, de doorontwikkeling, het beheer van het certificeringschema, verbreding van deelnemende sectoren e.d.'

Kwaliteit van de groei is belangrijker dan de groei zelf. De CO₂-Prestatieladder heeft slechts toegevoegde waarde als het resulteert in blijvende CO₂-reductie, innovatie en samenwerking bij de gecertificeerde bedrijven. SKAO wil dit realiseren door een sterkere regierol op zich te nemen die erop gericht is om sectorspecifieke kennis over CO₂-reductie en maatregelen te ontsluiten.

Uitgangspunt is dat alle gebruikers van de ladder (zowel aanbesteders als opdrachtnemers) er belang bij hebben dat er sprake blijft van één effectieve CO₂-Prestatieladder.

De SKAO heeft de volgende doelstellingen:

- beheer en de doorontwikkeling van de CO₂-Prestatieladder
- creëren van draagvlak bij marktpartijen en maatschappelijke organisaties voor de benadering en de werkwijze van de CO₂-Prestatieladder
- bevorderen en faciliteren van een effectieve dialoog tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties over klimaatvriendelijk ondernemen gericht op concrete CO₂-reductie
- bevordering van de ontwikkeling van sector brede CO₂-reductieprogramma's door participerende bedrijven en de actieve deelname daaraan
- bevorderen van breed gebruik van de CO₂-Prestatieladder in meerdere sectoren.

8.2 Cumela

Cumela is dé brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Cumela informeert, verbindt, ontzorgt en ondersteunt aangesloten bedrijven en zorgt voor een gezonde sector, nu en in de toekomst.

De kerntaken zijn:

- Het behartigen van de belangen van onze sector en bevinden ons in het (politiek) maatschappelijke speelveld. Op regionaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau houden we ons bezig met deskundige, krachtige en effectieve lobby voor de Cumela-sector.
- Streven naar een gelijkwaardig speelveld voor alle ondernemers in de Cumela-sector en maken bindende afspraken, sluiten overeenkomsten en onderhandelen over regels namens de sector.
- Stimuleren van erkenning, herkenning, waardering en acceptatie van de sector.

- Het bundelen de krachten van de leden, zorgen dat zij kennis met elkaar delen en elkaar regelmatig ontmoeten.
- Het verlenen van diensten aan individuele ondernemers in de Cumela-sector. We hebben specialistische kennis in huis en bieden (betaald) advies op maat.
- Bieden cursussen, opleidingen en verzekeringen aan
- Kennisbron, het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten, kleinschalige studieclubs, provinciale contactdag en landelijke inspiratiedagen

8.3 Ten Brinke

Ten Brinke B.V. heeft zich met een eigen visie zelfstandig ontwikkel tot een vooruitstrevend agrarisch adviserend en toeleverend bedrijf, waarbij teel technische kennis centraal staat. Het productenpakket is dan ook gericht op de gehele teelt: zaaizaden, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. Met een eigen laboratorium voor grond- en gewasonderzoek. Ten Brinke B.V. zoekt bewust naar uitdaging om teeltoptimalisatie voor onze klanten te verbeteren. Dit omdat hier de meeste kansen liggen om de teelt rendabeler te maken. Het streven naar grensverleggende oplossingen daagt onze medewerkers uit en geeft onze klanten voorsprong, wetende dat:

Als Ten Brinke het niet kan, kan niemand het

Informatiebijeenkomsten

In wintermaanden organiseert Ten Brinke b.v. voor alle klanten en relaties bijeenkomsten: voor loonwerkers, akkerbouwers, bloembollentelers en hoveniers (groenvoorziening). Deze bijeenkomsten worden op telersniveau gegeven bij Ten Brinke b.v. in de presentatieruimte. De bijeenkomsten bevatten veel praktische informatie over nieuwe ontwikkelingen, lopend onderzoek en bemesting van de gewassen. De bijeenkomsten zijn licentiewaardig, zodat iedereen die een spuitlicentie heeft, deze bijeenkomsten kan gebruiken om de licentie opnieuw te verlengen. Een extra service van Ten Brinke b.v.

Voor de veehouderijsector geeft Ten Brinke b.v. begeleiding bij de keuze van zaaizaad voor grasland en voedergewassen, zoals bijvoorbeeld maïs en voederbieten. Ten Brinke b.v. adviseert en levert zaaizaad voor de gehele plant silage (GPS), bijvoorbeeld erwten, gemengd gezaaid met gras of graan. Grasland wordt meestal ingezaaid met graszaadmengsels (eventueel met klaver) die voor verschillende doeleinden en grondsoorten geschikt zijn. Bovendien geeft Ten Brinke b.v. advies voor onkruidbestrijding in voedergewassen en grasland.

8.4 Budgetplan

Door onze directie werd in september 2022 besloten om over te gaan tot certificering van de CO₂-prestatieladder. Daarmee werd impliciet het benodigde budget beschikbaar gesteld voor het behalen van het CO₂ certificaat niveau 3.

Dit houdt in dat de interne werkzaamheden en verantwoordelijkheden voor de CO₂-prestatieladder deel zullen uitmaken van het takenpakket van de KAM-functionaris. In ons organisatiehandboek zijn diverse informatiedocumenten hierop aangepast. Specifieke begroting van de tijdbesteding voor de CO₂ -Prestatieladder vindt verder niet plaats.

Bestedingen met betrekking tot ingekochte goederen en diensten in het kader van de CO₂ certificering zijn wel in de budgetplanning opgenomen.

Het budgetplan is opgesteld conform de eis van het handboek CO₂ Prestatieladder versie 3.1 van SKAO. In tabel 8-b is het besteedbare budget voor 2022 voor de CO₂ prestatieladder niveau 3 als volgt gespecificeerd:

Tabel 8-b: Besteedbaar budget CO₂-prestatieladder			
Certificatie			
Implementatie-audit certificatie ladderniveau	€		2.400
Opvolgingsaudit 1	€		
Opvolgingsaudit 2	€		
Evaluatie carbon footprint gegevens	€		550
Inrichten en beheer CO ₂ portfolio	€		1.000
Participatie			
Tarief SKAO - CO ₂ -Prestatieladder	€		250
Cumela Nederland	€		1.000
Publicatie			
Aanmaken websitepagina CO ₂ -prestatieladder	€		150
Aanpassen website tekst Kwaliteit	€		250
Communicatie			
Media, magazines en brochures	€		600
Interne en externe communicatiedocumenten	€		600
CO₂-reductie			
Uitvoeren energiemangement plan	€		3.000
Totaalbudget voor 2022	€		9.800

9 Uitvoering van de CO₂-reductiedoelstellingen

Dit hoofdstuk omschrijft de uitvoering van de in hoofdstuk 6 benoemde reductiedoelstellingen met behulp van de PDCA-cyclus. Deze norm vormt, in combinatie met de SMART methodiek voor het opstellen van de doelstellingen, de basis voor de CO₂-reductie.

Het principe van de CO₂ prestatieladder is gebaseerd op de Plan, Do, Check, Act cyclus:

- doelstellingen vastleggen
- werkzaamheden plannen en uitvoeren
- voortgang en resultaten monitoren
- op basis van de resultaten het bijstellen van de doelstellingen of het genereren van nieuwe.

9.1 “plan”

De analyse van het energieverbruik en het opstellen van de energie reductiedoelstellingen, vormen samen de plan fase. In hoofdstuk 6 zijn de reductiedoelstellingen inhoudelijk omschreven. Alle reductie kansen zijn opgenomen in het kansen en reductieschema. Dit schema wordt ieder jaar geactualiseerd m.b.t. nieuwe kansen en behaalde resultaten. Op deze manier blijft het schema actueel. Onderstaande nieuwe kansen worden onderzocht op haalbaarheid.

- aankoop van bedrijfswagens met minder schadelijke uitstoot
- gebruik minder schadelijke brandstof, HVO 100
- vereenvoudigen van de registratie van de benodigde input gegevens voor de CO₂ berekeningen
- invoeren van het Nieuwe Rijden en het nieuwe draaien.
- zelf energie opwekken middels zonnepanelen
- verdere uitdiepen van het brandstofverbruik materieel

9.2 “do”

Het invoeren van de reductiemaatregelen is onderdeel van de DO fase. De opties uit de acties bijbehorend bij de doelstellingen met het meeste CO₂-reductie-effect en die bedrijfseconomisch het hoogste rendement opleveren, zullen als eerste worden uitgevoerd. Het definitieve besluit om over te gaan tot uitvoering van de “actie/kans” wordt genomen door de directie. Hierbij wordt in ieder geval aan de volgende punten aandacht geschonken:

- energie doelstelling
- reductiemaatregelen
- te ondernemen acties
- totale kosten voor het reductie traject.

9.3 “check”

Doel is om de uitgevoerde registratie te controleren op fouten, omissies, onvolledigheden, inschattingen, gebruik van formules en conversiefactoren.

De KAM-functionaris controleert de CO₂ footprint (halfjaar/jaarlijks) op wijzigingen van de conversiefactoren en voegt die toe aan het rekenblad voor de CO₂ Footprint berekening. De gegevens uit de registratie en de conversiefactoren vormen de basis voor de CO₂ footprint berekening.

9.4 “act”

In de actfase wordt op basis van de inventarisaties maatregelen vastgesteld hoe de inventarisatie te verbeteren is. De definitieve rapportage zal in- en extern worden gecommuniceerd conform de communicatiematrix. Halfjaarlijks worden de CO₂ uitstoot gegevens berekend en geanalyseerd en gekoppeld aan de reductiedoelstellingen. Jaarlijks zal het ons systeem extern getoetst worden door een erkent CI. De directie heeft hierin de eindverantwoording. Tijdens de jaarlijkse evaluatie worden de volgende punten minimaal opgenomen in de agenda, deze zijn vermeld in tabel 9-a.

Tabel 9-a: Verantwoordelijkheden t.a.v. GHG-inventarisatie (PDCA-cycle)			
Taak	Frequentie		Verantwoordelijkheid
PLAN	In de planningsfase worden taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de GHG-inventarisatie uitgevoerd.		
Eindredactie CO ₂ - dossier	continu		KAM
Voldoen aan eisen CO ₂ - Prestatieladder	continu		KAM, directie
Uitvoeren van interne audit	jaarlijks		KAM, adviseur
Rapporteren aan management	halfjaarlijks		KAM
Besluitvorming over CO ₂ - reductiebeleid	halfjaarlijks		directie
DO	In de do-fase, implementatie en uitvoeringsfase, wordt de inventarisatie uitgevoerd.		
Energieaspect	Frequentie	Uitvoering door	Registratiedocument
Aardgas gebouwen	Per maand	KAM	Facturen / Excel overzicht
Elektriciteit gebouw	Per maand	KAM	Facturen / Excel overzicht
Brandstoffen wagenpark	Per maand	KAM / Administratie	Facturen / Excel overzicht
Overig verbruik	Per maand	KAM / Administratie	Facturen / Excel overzicht
Zakelijk gebruik privé auto	Per maand	KAM / Administratie	Facturen / Excel overzicht
Afval hoeveelheden	Onderzoek	KAM / Administratie	Facturen / Excel overzicht
Investeringen	Half jaarlijks	Directie	Grootboekrekeningen financiële adm. / onderliggende facturen
CHECK	In de check-fase worden de uitgevoerde registratie gecontroleerd.		
Resultaat controlefase	gecontroleerde registratie		
	actuele conversiefactoren		
	CO ₂ footprint		
Activiteiten	beoordelen van registraties		
	bijwerken van conversiefactoren		
	opstellen van CO ₂ footprint		
Proces	is de boundary nog toereikend? (zijn er organisatiedelen bijgekomen?)		
	zijn er nieuwe energie aspecten bijgekomen (moet administratie worden uitgebreid)		
	zijn de registraties accuraat, zonder afwijkingen, fouten, zijn de juiste bronnen gebruikt, zijn de juiste formules gebruikt? etc.		
	inschattingen worden gemaakt, daar waar registratie niet toereikend is		
ACT	In de act fase wordt op basis van de inventarisaties maatregelen vastgesteld hoe de inventarisatie te verbeteren is.		
Opgenomen in agenda	resultaat reductie doelstellingen		
	voortgang van de reductiemaatregelen t.o.v. doelstelling		
	nieuwe CO ₂ reductie kansen Effectiviteit van de communicatie		
Resultaat	vaststelling compleetheid GHG inventarisatie		
	vaststelling nauwkeurigheid GHG inventarisatie		
	vaststelling verbeterpunten GHG inventarisatie		
	vaststelling maatregelen GHG inventarisatie		
Activiteiten	beoordelen compleetheid GHG inventarisatie		
	beoordelen nauwkeurigheid GHG inventarisatie		
	definitie maatregelen aan de hand van resultaten compleetheid en nauwkeurigheid		

10 Samenvatting

Sinds 2020 zijn we bezig om inzicht te verkrijgen in onze CO₂ uitstoot.

We zijn gestart met het maken van onze energiebeoordeling. Deze beoordeling is in 2023 uitgebreid met onze individuele verbruikers met de begintellerstanden. Zodat we volgend jaar een beter inzicht hebben in onze individuele verbruikers en eventueel maatregelen kunnen benoemen ter reductie.

Onze totale uitstoot in 2022 is 1069,92ton CO₂.

Van deze uitstoot wordt er 1,69 ton CO₂ toegerekend aan de kantoren en 1053,97 ton CO₂ toegerekend aan onze werken.

Scope 1

- a. Algemene doelstelling, reductie van 63% t.o.v. het referentiejaar
- b. Doelstelling voor 2022, reductie van 7 % t.o.v. het voorgaande jaar.

- a. Er is een toename van 1,25% t.o.v. het referentiejaar.
- b. Er is een reductie van 5,62% t.o.v. het voorgaande jaar

- a. Dit is verklaren door een toename van het gebruik van diesel.

- b. Dit is te verklaren door de aankoop van een elektrische heftruck (2022) hiermee is het verbruik van propaan gestopt, er is geen propaan meer ingekocht en door het verminderde gebruik van Aspen en aardgas.

Scope 2

- a. Algemene doelstelling, reductie van 36% t.o.v. het referentiejaar
- b. Doelstelling voor 2022, reductie van 4 % t.o.v. het voorgaande jaar

- a. Er is een reductie van 23,51% t.o.v. referentiejaar.
- b. Er is een reductie van 3,01% t.o.v. het voorgaande jaar

- a. Dit is het verklaren door een afname van het gebruik van elektra. Dit ligt aan een wisselende bezetting van de werkplaats (tijdens de winterperiode) met licht, verwarming (elektra), gebruik van materieel zoals las/snij/slijppapparaten, gebruik van de elektrische boilers t.b.v. voorverwarming van water voor de stoomcleaner. En als laatste een goed zonnejaar, waardoor de opgewekte zonnestroom sneller zelf gebruikt kan worden i.p.v. afname ingekochte elektra.

- b. Dit is verklaren door afnemend gebruik van de werkplaats, zie voor uitleg bovenstaand.

We zijn trots op het behaalde resultaat maar realiseren ons dat we verder moeten gaan met het implementeren van de voorgestelde reductiemogelijkheden om onze reductiedoelstellingen te bereiken.

Voor het jaar 2023 zullen we actief aan de slag gaan om de voorgestelde reductie maatregelen vanuit het energiebeoordelingsplan te gaan onderzoeken en eventueel te implementeren.